

بسته‌ای که روی کاغذ ماند

بانک‌ها وام‌های معمول را به نام حمایت از تولید ثبت کردند

در حالی که قرار بود بسته حمایتی ۷۰۰ هزار میلیارد تومانی دولت مرهمی برای واحدهای صنعتی آسیب‌دیده از سیاست‌های جدید ارزی باشد، حالا روایت وزارت صنعت، معدن و تجارت از یک واقعیت نگران‌کننده پرده برده داشته است: بانک‌ها بخش زیادی از تسهیلات معمول و همیشگی خود را به نام این بسته حمایتی ثبت کرده‌اند؛ اقدامی که به گفته مسئولان، موجب شده بسیاری از واحدهای کوچک و متوسط، از حمایت واقعی جا بمانند.

عزت‌الله زارعی، سخنگوی وزارت صمت، با تشریح جزئیات این بسته گفت که دولت در ۲۱ دی ماه ۱۴۰۴ و پس از شوک ناشی از سیاست‌های تازه ارزی، مصوبه‌ای با عنوان «بسته حمایت از صنایع» ابلاغ کرد. بر اساس این مصوبه، قرار بود ۷۰۰ همت از طریق ال سی داخلی، برات الکترونیکی و تسهیلات بانکی به واحدهایی اختصاص یابد که بر اثر تغییرات ارزی دچار مشکل شده‌اند.

به گفته او، در این سازوکار، وزارت صمت، وزارت بهداشت و وزارت جهاد کشاورزی موظف شدند واحدهای مشمول را به بانک مرکزی معرفی کنند. در همین چارچوب، وزارت صمت ۱۲ هزار کد تعرفه‌ای مرتبط را برای بانک مرکزی ارسال کرد و این موضوع نیز از سوی بانک مرکزی به بانک‌های عامل ابلاغ شد.

اما آنچه در عمل رخ داده، با هدف اولیه این بسته فاصله زیادی دارد.

زارعی می‌گوید انتظار این بود که این تسهیلات تازه، در اختیار واحدهایی قرار گیرد که بیش از همه در تنگنای مالی قرار گرفته‌اند؛ یعنی واحدهای کوچک و متوسط. چرا که به طور معمول، بنگاه‌های بزرگ به دلیل دسترسی بهتر به منابع ارزی و مالی، نیاز کمتری به چنین حمایت‌هایی دارند. با این حال، پایش‌های وزارت صمت نشان می‌دهد آنچه از سوی شبکه بانکی پرداخت شده، در بسیاری موارد دهمان وام‌های معمول و تکراری گذشته بوده است؛ حتی در برخی پرونده‌ها، فقط تمدید سررسید تسهیلات قبلی انجام شده، اما در آمارها به عنوان تسهیلات جدید لحاظ شده است.

این در حالی است که به گفته سخنگوی وزارت صمت، بانک مرکزی از پرداخت بیش از هزار همت تسهیلات به واحدهای تولیدی خبر داده؛ اما بررسی‌های این وزارتخانه نشان می‌دهد این رقم لزوماً به معنای اجرای واقعی بسته ۷۰۰ همتی دولت نیست. زارعی با صراحت اعلام کرد که بخش مهمی از این تسهیلات به واحدهای بزرگ رسیده است؛ واحدهایی که بعضاً اساساً نیازی به چنین حمایت‌هایی نداشته‌اند. به گفته او، برخی از این بنگاه‌ها از مورد نیاز خود را تأمین می‌کردند، آن‌را در تالار دوم می‌فروختند و از محل آن، منابع مالی کافی در اختیار داشتند. در مقابل، واحدهای کوچک‌تر که مواد اولیه خود را از طریق بازار گانان یا بورس تهیه می‌کنند و دقیقاً مخاطب اصلی این بسته بودند، کمتر از این منابع بهره‌مند شده‌اند. جمع‌بندی وزارت صمت از وضعیت اجرای این طرح، تصویری نگران‌کننده ارائه می‌دهد: فقط حدود ۴۰ درصد از تسهیلات پرداختی نظام بانکی به کدهای تعرفه‌ای مشمول بسته حمایت از صنایع اصابت کرده و حدود ۶۰ درصد دیگر، عملاً از این حمایت بی‌نیصیب مانده‌اند. اکنون پرسش اصلی این است که آیا بسته‌ای که برای نجات تولید طراحی شده بود، در مسیر اجرا به ابزاری برای بزرگ‌نمایی عملکرد بانکی تبدیل شده است؟

شلیک به اقتصاد آمریکا از تنگه هرمز

داده‌های اقتصادی جدید نشان می‌دهد تبعات جنگ از میدان نبرد فراتر رفته و به اقتصاد آمریکا و دیگر قدرت‌های جهانی سرایت کرده است

محمد حقگو
economice@khorasannews.com

یکی از ابعاد جنگ نامتقارن ایران علیه تجاوز ایالات متحده و رژیم صهیونیستی، انتقال تدریجی تبعات جنگ از میدان نظامی به حوزه اقتصاد، به‌ویژه از مسیر بازار انرژی و تنگه هرمز، بوده است. داده‌های تازه از اقتصاد آمریکا و جهان نشان می‌دهد نشانه‌های این سرایت اکنون در حال آشکار شدن است. در آمریکا، تورم مصرف‌کننده و تولیدکننده افزایش یافته، هزینه‌های سوخت بالا رفته و فشار بر مخارج خانوارها بیشتر شده است. در سطح جهانی نیز تازه‌ترین برآورد بانک جهانی از افزایش قیمت نفت، رشد هزینه نهاده‌های کشاورزی و کاهش رشد اقتصاد جهان حکایت دارد؛ تحولاتی که نشان می‌دهد جنگ، آرام‌آرام از جغرافیای درگیری عبور کرده و به شاخص‌های اقتصادی رسیده است.

فشار تورم بر مخارج خانوارهای آمریکایی

وقتی انرژی گران می‌شود، اثر آن فقط در آمارهای کلان باقی نمی‌ماند. داده‌های مؤسسه بانک آمریکا نشان می‌دهد هزینه کرد خانوارهای آمریکایی در ماه مه نسبت به سال قبل ۵.۱ درصد افزایش یافته؛ رقمی که یکی از بالاترین نرخ‌های رشد مخارج مصرفی در سال‌های اخیر محسوب می‌شود. این افزایش البته لزوماً به معنای رونق رفاهی نیست؛ بلکه بخش مهمی از آن بیانگر بالا رفتن هزینه زندگی است.

همزمان گزارش‌ها نشان می‌دهد رشد دستمزد واقعی زیر فشار تورم قرار گرفته و بخشی از خانوارها برای حفظ سطح مصرف خود ناچار شده‌اند از پس‌اندازهایشان استفاده کنند یا پس‌انداز کمتری داشته باشند. در چنین وضعی، تورم فقط یک عدد اقتصادی نیست؛ بلکه به کاهش قدرت خرید تبدیل می‌شود.

فشار قیمتی به بازار مواد غذایی هم رسیده است. قیمت گوشت گاو در آمریکا رکورد زده و تعداد دام به پایین‌ترین سطح در ۷۵ سال اخیر رسیده است. قیمت گوشت چرخ‌کرده در ماه مه به بیش از ۷ دلار برای هر پوند (هر پوند حدود ۴۵۴ گرم) رسید؛ رقمی که برای بسیاری از خانواده‌های آمریکایی معنای مستقیم و روزمره دارد. وقتی بنزین، مواد غذایی و خدمات ضروری همزمان گران می‌شوند، اقتصاد وارد مرحله‌ای می‌شود که فشار تورم از شاخص‌ها عبور کرده و به معیشت تبدیل شده است.

صنعت هوانوردی آمریکا، زیر ضرب

یکی از روشن‌ترین جلوه‌های این فشار را می‌توان در صنعت هوانوردی آمریکا دید. داده‌های اداره آمار حمل‌ونقل آمریکا نشان می‌دهد شرکت‌های هواپیمایی این کشور در آوریل ۲۰۲۶ حدود ۶.۴ میلیارد دلار برای سوخت هزینه کرده‌اند؛ رقمی که نسبت به سال قبل ۷۸ درصد افزایش یافته است. این در حالی است که مصرف سوخت تقریباً ثابت مانده و حتی اندکی کاهش یافته است. یعنی صنعت هوانوردی آمریکا نه به دلیل پرواز بیشتر، بلکه به دلیل سوخت گران‌تر با جهش هزینه روبه‌رو شده است.

میانگین قیمت هر گالن سوخت جت به بیش از ۴ دلار رسیده (هر لیتر بیش از یک دلار)؛ این رقم در زمرب بالاترین سطوح یک دهه اخیر قرار دارد. این افزایش مستقیماً سوادآوری شرکت‌ها را تهدید می‌کند و می‌تواند در ادامه به افزایش بهای بلیت و کاهش ظرفیت عملیاتی بینجامد. به زبان اقتصادی، جنگ وقتی به انرژی می‌رسد، از آن‌جا به زنجیره‌ای از صنایع وابسته سرایت می‌کند.

چشم‌انداز تیره برای رشد اقتصاد جهانی

نشانه‌های این فشار اما به آمریکا محدود نمانده است. تازه‌ترین داده‌ها نشان می‌دهد

در شماری از اقتصادهای بزرگ جهان، روند نزولی تورم متوقف شده یا حتی دوباره مسیر صعودی گرفته است. افزایش هزینه انرژی و اختلال در زنجیره‌های تأمین، فشارهای قیمتی را در بسیاری از اقتصادهای پیشرفته و نوظهور تقویت کرده و نگرانی‌ها درباره بازگشت موجی تازه از تورم را افزایش داده است.

در همین زمینه، بانک جهانی در تازه‌ترین گزارش «چشم‌انداز اقتصاد جهانی» (ژوئن ۲۰۲۶) هشدار داده است که تشدید درگیری‌ها در جنوب غرب آسیا و اختلال در مسیرهای تجارت انرژی، اقتصاد جهانی را در معرض یک شوک تازه قرار داده است. بر اساس این گزارش، قیمت نفت خام برنت در سال ۲۰۲۶ با افزایشی ۳۶ درصدی نسبت به سال قبل به میانگین ۹۴ دلار در هر بشکه خواهد رسید. قیمت گاز طبیعی در اروپا نیز به دلیل محدودیت عرضه جهانی LNG حدود ۳۰ درصد افزایش می‌یابد. افزایش هزینه انرژی تنها به بازار سوخت محدود نمی‌ماند. از آن‌جا که منطقه خلیج فارس حدود ۲۰ درصد از صادرات جهانی کودهای شیمیایی را تأمین می‌کند و گاز طبیعی نیز خوراک اصلی این صنایع است، افزایش قیمت انرژی می‌تواند هزینه تولید نهاده‌های کشاورزی را نیز بالا ببرد.

بانک جهانی برآورد کرده است قیمت کودهای شیمیایی در سال جاری میلادی حدود ۳۸ درصد افزایش خواهد یافت؛ افزایشی که در ادامه می‌تواند به رشد هزینه تولید مواد غذایی در بسیاری از کشورها منجر شود. همزمان، این نهاد بین‌المللی پیش‌بینی کرده است رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۶ به حدود ۲.۵ درصد کاهش یابد؛ پایین‌ترین سطح از زمان همه‌گیری کووید-۱۹. افزایش قیمت انرژی، بازگشت فشارهای تورمی، تشدید سیاست‌های پولی انقباضی و تضعیف تجارت جهانی از جمله عوامل اصلی این کاهش بیان شده‌اند.

بانک جهانی همچنین پیش‌بینی کرده است نرخ می‌تواند عمیق‌تر و وسیع‌تر شود.

پشت‌پای ایران به چین در دولت احمدی‌نژاد

سفیر اسبق ایران در چین، ناگفته‌هایی از برهم خوردن توافق ایران و چین در زمان ریاست جمهوری محمود احمدی‌نژاد را بیان کرد

در حالی که ایران و چین به توافقی رسیده بودند که بر اساس آن چین در ازای خرید نفت پروژه‌های زیرساختی ایران را بدون نیاز به دلار و خارج از چارچوب تحریم‌ها اجرا کند اما بانک مرکزی و وزارت نفت به خاطر گرفتن دلار توافق را برهم زدند.

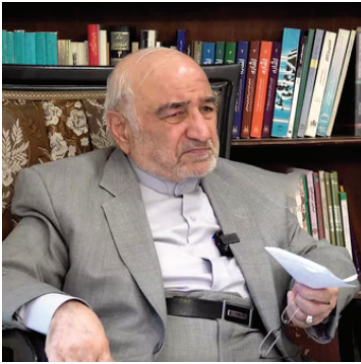
جواد منصوری، سفیر اسبق ایران در چین، در گفت‌وگو با خبرنگار فارس با تشریح وضعیت ارتباط ایران با چین در سال‌های گذشته و نوع تعامل مقامات ایرانی با چینی‌ها در موضوعات اقتصادی گفت: زمانی که من آن‌جا بودم، با سازمانی در چین به نام «سانپا شور» که در واقع سازمان بیمه چین است، مذاکره کردیم.

وی افزود: این سازمان طبق قرارداد می‌بایست بانک مرکزی امضا شده بود، پذیرفته بود به هر میزانی که چین نیاز به نفت ایران دارد، نفت بگیرد و در مقابل، زیرساخت‌های ایران را بسازد؛ بدون این که کاری به دلار، تحریم و این مسائل داشته باشد.

سفیر اسبق ایران در چین اظهار کرد: همه چیز تمام شده بود تا این که در سال ۸۷ آقای احمدی‌نژاد، رئیس‌جمهور وقت، به چین آمدند تا قرارداد را امضا و برای اجرایی‌سازی کنند. اما یک دفعه آقای احمدی‌نژاد در جلسه مذاکره گفتند: «به میزانی که شما از ما نفت می‌خرید، باید پنج برابرش برای ما زیرساخت بسازید؛ یعنی به ازای قیمت هر بشکه نفت، پنج برابر آن باید زیرساخت ایجاد کنید.»

منصوری بیان کرد: مقامات چینی خیلی تعجب کردند و گفتند شما این قرارداد را امضا کرده‌اید، ضمن این که این حرف اساساً عجیب است. در نهایت، آن قرارداد منتفی شد.

وی ادامه داد: بعد از جلسه من از ایشان پرسیدم چرا این کار را کردید؟ این حرف خیلی عجیب بود. قرارداد امضا شده بود و فقط قرار بود تشریفات نهایی انجام شود. به من جواب دادند که وزارت نفت و بانک مرکزی ما می‌گویند ما چه کار به زیرساخت داریم، ما دلار می‌خواهیم. اگر چین پذیرفت در مقابل نفت ما دلار بدهد، قابل قبول است؛ وگرنه نمی‌خواهیم. به همین دلیل قرارداد را به هم زدیم.

به نام خالق یکتا

ششمین سالگرد درگذشت مادر عزیزمان بانویی نیک سرشت و بزرگوار

مرحومه حاجیه گوهر خانم فرمان

و نوزدهمین سالگرد درگذشت پدر عزیزمان انسانی با تقوا و نیکو نام

مرحوم حاج میرزا محمدرضا مظفری

را گرامی می‌داریم.

روحشان شاد و قرین نور و رحمت الهی یاد و خاطره شان جاویدان باد.

خانواده‌های مظفری، فرمان

سفارش آنلاین

امکان ارسال عکس

دریافت فاکتور

استفاده از متن‌های پیشنهادی

تلفن تماس بخش پشتیبانی

۳۷۰۰۹۹۱۴

WWW.۳۷۰۱۰۰۱۰.IR

آسان‌ترین راه سفارش آگهی ترسیم و تسلیت

